

III Semester B.Com. Examination, Nov./Dec. 2018

(CBCS) (F + R) (2015-16 and Onwards)

LANGUAGE SANSKRIT – III

Champūrāmāyanam – Aranyakandam, Grammar and Translation

Time : 3 Hours

Max. Marks : 70

Instructions : 1) Answer in **Sanskrit/Kannada/English**.2) Answer questions I, VI and VII in **Sanskrit only**.

I. समीचीनम् उत्तरं चिनुत ।

(10×1=10)

ಸರಿಯಾದ ಉತ್ತರವನ್ನು ಆರಿಸಿ ಬರೆಯಿರಿ.

Choose the correct answer.

1) रामः केन सह विपिनं प्रविशति ?

अ) भरतेन

आ) शत्रुघ्नेन

इ) लक्ष्मणेन

ई) जनकेन

2) नलचम्पूकाव्यस्य कर्ता कः ?

अ) त्रिविक्रमभट्टः

आ) भोजः

इ) वेङ्कटाध्वरिः

ई) नीलकण्ठः

3) विराधस्य माता का ?

अ) शूर्पणखा

आ) शतहृदा

इ) कैकेयी

ई) सीता

4) शरभङ्गः कः ?

अ) राक्षसः

आ) गन्धर्वः

इ) यक्षः

ई) मुनिः

5) कुम्भयोनिः कः ?

अ) अगस्त्यः

आ) वसिष्ठः

इ) विश्वामित्रः

ई) भृगुः

P.T.O.

6) सौमित्रिः कः ?

अ) रामः

आ) भरतः

इ) लक्ष्मणः

ई) शत्रुघ्नः

7) जातरूपमयमृगेण कः आगतः ?

अ) खरः

आ) मारीचः

इ) सुबाहुः

ई) दूषणः

8) “अयि कवलय माम् ” इति का वदति ?

अ) लक्ष्मणः

आ) विराधः

इ) शूर्पणखा

ई) सीता

9) शूर्पणखा कस्य स्वसा ?

अ) लक्ष्मणस्य

आ) भरतस्य

इ) रावणस्य

ई) विराधस्य

10) रावणः वने कां अपहरति ?

अ) शूर्पणखाम्

आ) सीताम्

इ) मण्डोदरीम्

ई) लोपामुद्राम्

II. द्वयोः प्रश्नयोः प्रबन्धं लिखत ।

(2×10=20)

ಎರಡು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಪ್ರಬಂಧವನ್ನು ಬರೆಯಿರಿ.

Write an essay on **any two** questions.

1) भोजराजस्य जीवन कालकृतयः ।

ಭೋಜರಾಜನ ಜೀವನ, ಕಾಲ ಮತ್ತು ಕೃತಿಗಳು.
Life, date and works of Bhojaraja.

2) विराध प्रसङ्गः ।

ವಿರಾಧ ಪ್ರಸಂಗ.
Incidence of Viradha.

3) रामस्य आश्रमे शूर्पणखा ।

ರಾಮನ ಆಶ್ರಮದಲ್ಲಿ ಶೂರ್ಪನಖಿ.
Shurpanakha at Ramashrama.

III. a) द्वयोः श्लोकयोः अनुवादं कृत्वा विवृणुत ।

(2×4=8)

ಎರಡು ಶ್ಲೋಕಗಳನ್ನು ಅನುವಾದಿಸಿ ವಿವರಿಸಿ.

Translate and explain any two shlokas.

1) तदनु शूलमखण्डयदञ्जसा शितशिखं रघुनायकसायकः ॥

नियतमेव विराधविरोधिनां हृदयशूलमपि त्रिदिवौकसाम् ॥

2) तस्मिन्महापथधिया वदनं विगाह्य

निर्गन्तुमक्षमतया जठरे लुठद्भिः ।

वन्यैर्गजैरजगराः पिशिताशनेभ्यो

वातापिदानवदशामुपदेशयन्ति ॥

3) यत्र कान्ता न पश्यन्ति क्लान्ता विरहवन्हिना ।

निशावसानवेलां च वेलां च व्यसनाम्बुधेः॥

4) स दण्डकायां कृतदण्डकायां स्वसारमेनां प्रतितस्वसारः।

निशाम्य रामस्य निशाम्य वृत्तं चक्रे रूपं राक्षसचक्रवर्ती ॥

b) गद्यभागम् अनुवदत ।

(1×4=4)

ಗದ್ಯಭಾಗವನ್ನು ಅನುವಾದಿಸಿರಿ :

Translate the passage :

तत्क्षणमेव क्षणदाचरोऽपि संजातप्रत्यभिज्ञो रामाय व्यजिज्ञपत् । आत्मनो गन्धर्वकुल-सम्भवं
रम्भपरिरम्भणारम्भसंरभं तच्छ्रवण कुपितवैश्रवणदत्तां रक्षोरूपिणीं शापव्यापदं तस्यास्तथा
विधमवसानम् च ।

अथवा

ततः खरो गृहीतकोदण्डः सकृदनुभूयमाननमनोन्नमनायासः समरसमापन चतुरं चतुराननास्त्र
सन्धानदशार्हं दशार्हशरासनं ग्राहयितुकाम इव रामहस्तात्प्राक्तनं चापं शरैरपजहार।

IV. द्वयोः वाक्ययोः ससन्दर्भं विवृणुत ।

(2×4=8)

ಎರಡು ವಾಕ್ಯಗಳನ್ನು ಸಂದರ್ಭಸಹಿತ ವಿವರಿಸಿರಿ :

Explain with reference to context **any two** sentences.

- 1) चचार सशरासनः सुरपथे तडित्वानिव ।
- 2) क्वच कल्पलता कल्पेयमनल्पाभरणा तरुणी ।
- 3) भूयः शूर्पणखा भेजे शूर्पकारातिबाधिता ।
- 4) तदनु मनुकुलेन्दुः सानुजः शौर्यराशिः।

V. द्वयोः लघुटिप्पणी लिखत ।

(2×2¹/₂=5)

ಎರಡಕ್ಕೆ ಲಘು ಟಿಪ್ಪಣಿ ಬರೆಯಿರಿ :

Write short notes on **any two** :

- 1) चम्पूलक्षणं ।
- 2) सीता ।
- 3) जटायुः ।
- 4) खरः ।

VI. संस्कृतभाषायाम् उत्तराणि लिखत ।

(5×1=5)

a) दोषान् परिहरत (पञ्चानाम् एव) ।

- 1) दिलीपराजा सिंहम् अपश्यत् ।
- 2) सत्यभामा कृष्णस्य सह गच्छति ।
- 3) सिंहेन नाहं भीतः ।
- 4) अभिषेकः शिवस्य रोचते ।
- 5) वेदाः प्रमाणानि ।
- 6) पत्तनस्य परितः ग्रामाः भवन्ति ।
- 7) वृक्षेण फलं पतति ।
- 8) शिवः कैलासे अधिवसति ।

b) संस्कृते वाक्यं रचयत (पञ्चानाम् एव) ।

(5×1=5)

अ) पश्यामि ।

आ) पठित्वा ।

इ) भाषा ।

ई) महान् ।

उ) सः ।

ऊ) सह ।

ऋ) संवादः ।

ए) बाणेन ।

VII. संस्कृतभाषायाम् अनुवदत ।

5

ವಿದರ್ಭ ದೇಶದ ರಾಜಕುಮಾರ ಮಾಧವಸೇನ. ಅವನ ತಂಗಿ ಮಾಲವಿಕೆ. ಅನುಪಮ ಸುಂದರಿಯಾದ ಅವಳು ಇನ್ನೂ ಬಾಲ್ಯಾವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿದ್ದಾಗಲೇ ಅಕಸ್ಮಾತ್ತಾಗಿ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದ ಸಾಧು ಅವಳನ್ನು ನೋಡಿ ಹೀಗೆ ಹೇಳಿದನು "ಕೇವಲ ಒಂದು ವರ್ಷ ದಾಸಿಯಾಗಿ ಆನಂತರ ಅನುರೂಪನಾದ ಪತಿಯನ್ನು ಪಡೆಯುವಳು" ಎಂದು.

Madhavasena was the prince of Vidarbha. Malavika was his younger sister. Her beauty was matchless. While she was still a little girl, a saint who came and saw her and predicted that "She will remain a slave for just one year and later she will get a suitable husband".